

voor 't een en een laadje voor 't ander, net als bij den kruidenier. Als 't maar zoo eenvoudig was, dan zou 't leven niet zoo moeilijk wezen.

EMMA (*verbaasd*):

Vind u 't leven moeilijk? (*weifelend bescheiden*) dan... dan had u misschien al veel verdriet?...

PAUL (*evasief*).

Oh... verdriet... dat heeft iedereen zoo eens op zijn beurt, niet waar?

EMMA.

En miste u dan niet den steun van een vast „aandoenlijk” geloof.

PAUL (*eenigszins weemoedig*).

Och... soms vond ik 't wel jammer. Gelooven is zoo gemakkelijk... Maar als men de treurige manie heeft om alles te analyseeren... dan (*zacht weemoedig hoofdschuddend*) schiet het gelooven er bij in... (*Na een oogenblik, als afschuddend zijn gedachten*). Maar kom! Is dit nu een avond voor u om zoo ernstig te zijn. Laten wij aan 't feest denken! En wat voor een feest! Weet u wel dat u een model echtgenoot krijgt?

EMMA (*weifelend*).

... Zéker...

PAUL (*glimlachend*).

Een man vól geloof hoor! (*Ernstig nu*). Och ja, dat is ook maar 't beste. Niet zien, niet denken, niet „grübeln”, want dan is er geen geluk meer... (*Emma ziet hem angstig aan*). Toe, vertel u me liever eens wat van u zelve... van uw leven?

EMMA.

Van mijn leven is niets bijzonders te vertellen.

PAUL.

Is u dan altijd hier geweest? Altijd in deze zelfde omgeving? De eene dag precies als de andere?

EMMA.

Er is één groote... een héél erge verandering in mijn leven gekomen... toen mama ziek werd... en na een jaar lang ziek zijn stierf. Toen was ik zeventien jaar... (*droomerig*) zooals Suze nu... Vóór mijn zestiende jaar was alles even zonnig en mooi... daarna veranderde alles. Mijn leven werd ook heelemaal anders... ik paste mama op, en ik deed 't huishouden... en dan natuurlijk was Suzie er ook nog... die was toen pas tien... (*droomerig blijft zij voor zich uit staren*).

PAUL.

Dus heeft u zich toen geheel aan de anderen gewijd?

EMMA (*eenvoudig*).

Ja natuurlijk. Iemand moest toch voor alles zorgen. Dat was gewoon mijn plicht.

PAUL.

Uw plicht?... kijk... dat vind ik nu weer zoo iets om te benijden... die zekerheid. Heeft u nooit getwijfeld? (*Op anderen toon*). Och nee... natuurlijk... dat heeft u nooit gedaan! (*Met een tikje minachting*). 't Kwam niet eens in u op dat men u wel eens iets onthouden kon hebben waarop u toch recht had... het recht om voor u zelf te leven.

EMMA (*krachtig*).

Het móest nooit in me opgekomen zijn, zoo'n gedachte... (*zacht beschaamd*) Maar... ik heb er wel eens mee te vechten gehad, ik heb wel eens moeilijke tijden doorgemaakt... (*plotseling*) maar... waarom zeg ik u dat eigenlijk... Ik heb 't nooit aan iemand gezegd. Ik schaam me dat ik zoo egoïst ben geweest; maar ik las toen veel in dien tijd... te veel... dat lezen deugde niet voor me... het maakte me ontevreden.

PAUL.

Omdat u toen ging nadenken.

EMMA.

Dat waren slechte gedachten! Maar ik heb het weer overwonnen. Heelemaal! al die gedachten heb ik gebannen!

PAUL (*glimlachend*).

Oho, die verbant men zoo licht niet! Die komen altijd weer terug als ze er eens geweest zijn!

EMMA (*heftig*).

O neen, dat weet ik zeker! Die zijn nu voorgoed weg! Ik heb nu mijn leven aangenomen zooals 't is, zonder 't onmogelijke te eischen...

PAUL.

Wat noemt u onmogelijk en wat billijk? Zal u daarover toch niet weer gaan denken?

EMMA (*als voren*).

Ik zeg u dat ik 't niet zal! Ik heb nu mijn geluk gevonden, en ik weet dat ik 't houden zal!

PAUL (*lachend*).

Menschen zingen wel eens hard in 't donker om de spoken bang te maken! (*ernstig*) Maar... u heeft misschien groot gelijk. Denken maakt niet gelukkig. De